

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2021r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Jolanta Olszowy - Rozmus

Protokolant: Monika Moskal – Grębowska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2021r. w Rzeszowie

sprawy z powództwa [REDACTED]

przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie

o sprostowanie świadectwa służby

I. nakazuje stronie pozwanej Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie sprostować świadectwo służby powódki [REDACTED] z dnia 10 lutego 2021r. poprzez:

- wpisanie w pkt 3 świadectwa służby w miejsce słów: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy:

- 1) zajmowała stanowisko młodszy ekspert Służby Celno – Skarbowej
- 2) posiadała stopień służbowy – starszy rachmistrz”

następujących słów: „ W dniu zwolnienia ze służby:

- 1) zajmowała stanowisko młodszy ekspert Służby Celno – Skarbowej
- 2) posiadała stopień służbowy – starszy rachmistrz”,

-wpisanie w pkt 4 świadectwa służby w miejsce słów: „Stosunek służbowy
ustal w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie
art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające
ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016r., poz. 1948 ze zm.)”
następujących słów: „ Stosunek służbowy ustal w wyniku zwolnienia ze służby w
związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej
na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy
wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016r., poz.
1948 ze zm.),

II. dalej idące powództwo oddala,

III. nie obciąża powódki kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w
związku z oddaloną częścią powództwa.

A handwritten signature in dark ink is written over a faint, circular official stamp. The signature is cursive and appears to be a single name. The stamp is mostly illegible due to the ink and the quality of the scan.

UZASADNIENIE
wyroku z dnia 6 grudnia 2021r.

Pozwem złożonym w dniu 20 kwietnia 2021 r., a skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie, powódka ~~XXXXXXXXXX~~ wniosła o sprostowanie świadectwa służby z dnia 10 lutego 2021r. w zakresie pkt. 3 i 4 w następujący sposób:

a) w pkt. 3 w miejsce słów „w dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy:

zajmowała stanowisko – młodszy ekspert Służby Celno – Skarbowej, posiadała stopień służbowy – starszy rachmistrz” i wpisanie słów: „w dniu zwolnienia ze służby zajmowała stanowisko – młodszy ekspert Służby Celno – Skarbowej, posiadała stopień służbowy – starszy rachmistrz”,

b) w pkt. 4 w miejsce słów: „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)” wpisanie słów: „stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z art. 171 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)”, jak też wydanie świadectwa służby na wzorze określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 771) oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Na uzasadnienie dochodzonego roszczenia wskazała, że służbę rozpoczęła w dniu 16 kwietnia 2004r. Na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)” w dniu 29 maja 2017 r. otrzymała propozycję pracy, w której zaproponowano jej zatrudnienie w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie. W chwili

otrzymania tej propozycji pełniła służbę na stanowisku młodszego eksperta Służby Celno – Skarbowej w stopniu starszego rachmistrza w Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie. Propozycję tę przyjęła i została zwolniona ze służby z dniem 1 czerwca 2017 r. Od tej daty została „ucywlniona” i od dnia 1 czerwca 2017r. do 30 września 2020r. pracowała w Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie na stanowisku eksperta skarbowego, a od dnia 1 października 2020r. do 30 listopada 2020r. na stanowisku starszego eksperta skarbowego. Świadcstwo służby zostało jej wydane po upływie 3 lat i 10 miesiącach od wprowadzenia reformy. Bezpośrednio po jego otrzymaniu wystąpiła do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie z żądaniem jego sprostowania oraz wydanie go na wzorze określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 771). Świadcstwo służby nie zostało jej sprostowane, co skutkowało koniecznością wystąpienia w tym zakresie na drogę sądową.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Izba Administracji Skarbowej w Rzeszowie wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Prezentując stanowisko w sprawie podał, że żądanie powódki dotyczące wydania świadectwa służby na wzorze, który przestał obowiązywać jest pozbawione podstaw. Zaprzeczył twierdzeniom powódki, zgodnie z którymi:

- w efekcie przyjęcia przez nią propozycji pracy została zwolniona ze służby w rozumieniu art. 188 ust. 1 uKAS,

- wygaśnięcie stosunku służby nastąpiło w formie zwolnienia za służby,

- zapisy znowelizowanego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej o przekształceniu stosunku służby w stosunek pracy są wadliwe i sprzeczne z uKAS.

W dalszej kolejności wskazał na cele i założenia przyświecające ustawodawcy we wprowadzeniu reformy Krajowej Administracji Skarbowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka [REDAKOWANA] była funkcjonariuszem Służby Celno – Skarbowej, służbę rozpoczęła w dniu 16 kwietnia 2004r. i posiadała stopień służbowy starszego rachmistrza.

Pismem z dnia 19 maja 2017 r. powódka otrzymała propozycję określającą warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie. W następstwie jej otrzymania zaproponowano jej zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku Eksperta Skarbowego w Dziale Podatku Akcyzowego i Podatku od Gier w Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie, z miejscem wykonywania pracy – Przemyśl w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem zasadniczym wynoszącym [REDAKOWANA] kwoty bazowej dla członków korpusu służby cywilnej powiększonym o dodatek za wieloletnią pracę w służbie cywilnej. Nowe warunki zatrudnienia – po ich przyjęciu – miały obowiązywać powódkę od dnia 1 czerwca 2017 r. Powódka przyjęła zaproponowane jej warunki zatrudnienia.

Świadcstwo służby datowane na dzień 10 lutego 2021r. powódka otrzymała w dniu 23 marca 2021r. Pismem z dnia 29 marca 2021r. powódka zwróciła się o jego sprostowanie w zakresie pkt 3 i 4 tegoż świadectwa. Nadto wniosła o wydanie świadectwa służby na wzorze określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 kwietnia 2017r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz. U. z 2017r., poz. 771).

W świadectwie służby wystawionym powódce w dniu 10 lutego 2021 r. wpisano:

- w pkt.3: „w dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy zajmowała stanowisko młodszego eksperta Służby Celno – Skarbowej, posiadała stopień służbowy starszy rachmistrz”,

- w pkt. 4: „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)”.

W odpowiedzi na wniosek o sprostowanie świadectwa pracy pozwany poinformował powódkę, iż nie zasługuje on na uwzględnienie. Podał, iż świadectwo pracy zostało powódce wydane na podstawie znowelizowanego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej, a w treści tego aktu wskazano zdarzenie w postaci przekształcenia

stosunku służbowego w stosunek pracy, które miało miejsce w przypadku powódki w związku z przyjęciem propozycji pracy w 2017r.

(dowód: świadectwo służby z dnia 10.02.21r. – k. 7-8, pismo powódki o sprostowanie z dnia 29.03.21r. – k. 10, pismo pozwanego z dnia 6.04. 21r. – k. 12);

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów prywatnych, którym dał wiarę w całości. Dokumenty te stanowiły odzwierciedlenie stanu rzeczywistego i nie były kwestionowane przez strony postępowania w jego toku, wobec powyższego Sąd przyznał im pełną wartość dowodową.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszym postępowaniu powódka [REDAKOWANE] wносиła o sprostowanie świadectwa służby w pkt. 3 poprzez wpisanie zamiast słów „w dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy zajmowała stanowisko – młodszy ekspert Służby Celno – Skarbowej, posiadała stopień służbowy – starszy rachmistrz” słów: „w dniu zwolnienia ze służby zajmowała stanowisko – młodszy ekspert Służby Celno – Skarbowej, posiadała stopień służbowy – starszy rachmistrz” oraz w pkt. 4 w miejsce słów: „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)” wpisanie słów „stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z art. 171 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)”. Dodatkowo wносиła o wydanie sprostowanego świadectwa służby na wzorze określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 771).

W pierwszej kolejności wypada wskazać, że rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno - Skarbowej (Dz. U. z dnia 23.02.2018r., poz. 413) w § 6 przewiduje tryb wystąpienia do kierownika jednostki z żądaniem sprostowania świadectwa służby. Co prawda nie ma bezpośredniego przepisu wskazującego na możliwość dochodzenia sprostowania świadectwa służby przed sądem pracy w razie odmowy uwzględnienia wniosku o jego sprostowanie przez kierownika danej jednostki organizacyjnej, niemniej zdaniem Sądu znajdzie to odpowiednie zastosowanie art. 97 § 2¹ k.p., umożliwiający pracownikowi dochodzenie sprostowania świadectwa pracy przed sądem.

Przechodząc do merytorycznej oceny żądania powódki, Sąd uznał, iż częściowo zasługiwały one na uwzględnienie. Spór w niniejszej sprawie miał w istocie charakter sporu co do prawa.

Bez wątpienia powódka - w związku z wdrożeniem reformy administracji skarbowej - otrzymała propozycje zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony. [REDAKCYJNA] zajmując stanowisko - młodszego eksperta Służby Celno - Skarbowej w stopniu służbowym - starszego rachmistrza, przyjęła propozycję zatrudnienia na stanowisku eksperta skarbowego w Dziale Podatku Akcyzowego i Podatku od Gier w Izbie Administracji Skarbowej w Rzeszowie, z miejscem wykonywania pracy - Rzeszów.

Na wstępie rozważań wskazać należy, że ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w miejsce funkcjonujących administracji podatkowej, Służby Celnej i kontroli skarbowej została powołana Krajowa Administracja Skarbowa, podporządkowana ministrowi właściwemu do spraw finansów. Nowa struktura organizacyjna i zadania nałożone na organy KAS wymagały dostosowania dotychczasowego stanu zatrudnienia pracowników i funkcjonariuszy.

Zgodnie z art. 165 ust. 3 cyt. ustawy pracownicy zatrudnieni w izbach celnych oraz urzędach kontroli skarbowej oraz funkcjonariusze celni pełniący służbę w izbach celnych stawali się z dniem 1 marca 2017 r. - z zastrzeżeniem art. 170 - pracownikami zatrudnionymi w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej albo funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej pełniącymi służbę w jednostkach KAS, zachowując ciągłość pracy i służby. Użyte w tym przepisie określenie „odpowiednio” przyporządkowuje pracowników/funkcjonariuszy do określonych jednostek

organizacyjnych jedynie na czas od dnia wejścia w życie ustawy o KAS do dnia złożenia i przyjęcia propozycji nowych warunków pracy/służby.

Z art. 165 ust. 7 w związku z art. 165 ust. 1, art. 170 ust. 1-3 ustawy wprowadzającej wynika, że ustawodawca wprowadził szczególną, nadzwyczajną podstawę ustawową o charakterze przejściowym, umożliwiającą przekształcenie stosunku służbowego funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej w stosunek pracy a pracownika - w stosunek służby przez przedstawienie mu w terminie do dnia 31 maja 2017 r., propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo nowe warunki pełnienia służby, jak też konstrukcję normatywną wygaśnięcia z mocy prawa stosunków służby i stosunków pracy. W ramach realizacji zmian strukturalnych, organizacyjnych i kadrowych ustawodawca nie wykluczył możliwości złożenia funkcjonariuszowi propozycji zatrudnienia w ramach stosunku pracy, a nie służby (art. 169 ust. 3 ustawy). Dodatkowo właściwym organom pozostawił prawo do niezłożenia pracownikom/funkcjonariuszom żadnej propozycji i określił materialnoprawny termin realizacji tego uprawnienia do dnia 31 maja 2017 r. (art. 170 ust. 1 i 2 ustawy).

Propozycja zatrudnienia mieściła się w sferze władztwa służbowego (pracowniczego) i stanowiła etap realizacji ustawowego stanu faktycznego, którego dopełnieniem było oświadczenie funkcjonariusza (pracownika) o przyjęciu propozycji, odmowie jej przyjęcia albo niezłożeniu oświadczenia. Organ - przedkładając propozycję - występował w charakterze pracodawcy. Propozycja taka zmierzała do przekształcenia istniejącego stosunku służbowego w stosunek pracy w służbie cywilnej albo zakończenia tego stosunku w drodze jego wygaśnięcia z mocy prawa (w razie odmowy przyjęcia propozycji). Dopiero propozycja wraz z dopełniającym ją elementem w postaci odpowiedniej reakcji funkcjonariusza tworzyła pełny stan faktyczny, który wywoływał skutki z mocy samego prawa (przekształcenie stosunku służbowego/pracowniczego albo jego wygaśnięcie). Pisemna propozycja określająca nowe warunki zatrudnienia stawiała się ofertą zawarcia stosunku pracy na podstawie umowy o pracę. Do tego, by ten skutek nastąpił konieczne było przyjęcie przez funkcjonariusza złożonej oferty. Umowa ta zostawała zawarta tylko w sytuacji, gdy funkcjonariusz przyjmował propozycję. Nie ulegało zatem wątpliwości, że przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy dochodziło do skutku za zgodną wolą stron.

Odnosząc się do żądania powódki w zakresie sprostowania świadectwa służby na wzorze określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z 5 kwietnia 2017 r.

zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 771) Sąd zauważył, że ustawodawca dostosował wzór świadectwa służby poprzez wydanie rozporządzenia Ministra Finansów z 4 września 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno - Skarbowej (Dz.U. z 2020r., poz. 1585). W paragrafie 2 zawarta została norma przejściowa wskazująca, że do spraw w zakresie wydania, sprostowania świadectwa służby lub wydania jego odpisu rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy rozporządzenia w brzmieniu nadanym rozporządzeniem zmieniającym.

Mając na względzie powyższe - Sąd stwierdził brak podstaw do tego, aby wydać powódce świadectwo służby na nieobowiązującym wzorze, wbrew przepisom przejściowym. Konsekwencją tego stało się oddalenie dochodzonego przez nią roszczenia we wskazanym zakresie.

Sąd oddalił także roszczenie powódki w części dotyczącej uzupełnienia podstawy prawnej, w oparciu o którą doszło do zakończenia stosunku służby i nawiązania stosunku pracy. Z zapisów zawartych w świadectwach służby wynika w sposób oczywisty, że pozwany sporządził świadectwo służby wpisując, że „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)”. Tymczasem powódka wnosiła o jego sprostowanie poprzez wpisanie w pkt. 4, że stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z art. 171 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.).

Sąd nie podzielił zasadności tej części żądania.

Przepis art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 422) stanowi, że w przypadku reorganizacji jednostki organizacyjnej KAS funkcjonariusza można przenieść na inne lub równorzędne stanowisko służbowe, odpowiadające jego kwalifikacjom, jeżeli nie jest możliwe pełnienie służby na dotychczasowym stanowisku.

W myśl z kolei art. 188 cyt. ustawy funkcjonariusz zwolniony ze służby albo którego stosunek służbowy wygał na podstawie art. 182 pkt 2, albo wydany ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby. Funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby (ust.2). Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb wydawania i dokonywania sprostowań świadectwa służby, informacje, które są zamieszczane w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza oraz wzór formularza świadectwa służby, mając na względzie zapewnienie prawidłowości wydawanych świadectw (ust. 4).

Zdaniem Sądu powołanie się przez pozwanego na przepis art. 171 ust. 1 pkt. 2 przepisów wprowadzających KAS stanowi wystarczającą podstawę do stwierdzenia, że doszło do zwolnienia powódki ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej, co prowadzi do wniosku, że brak było uzasadnienia dla powoływania dodatkowo art. 188 ust. 1 ustawy o KAS. Przepis tego artykułu dotyczy bowiem obowiązku wydania świadectwa służby funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby a nie podstawy uzasadniającej zwolnienie ze służby.

W myśl natomiast § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno - Skarbowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 659) w świadectwie służby umieszcza się dane niezbędne do ustalenia uprawnień ze stosunku służbowego i uprawnień z ubezpieczenia społecznego funkcjonariusza dotyczące: okresu pełnienia służby lub zatrudnienia oraz rodzaju służby (przygotowawcza, stała), okresu pełnienia służby lub zatrudnienia w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zajmowanego stanowiska i posiadanego stopnia służbowego w dniu zwolnienia ze służby, wygaśnięcia stosunku służbowego, wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej albo przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy, podstawy prawnej zwolnienia ze służby, wygaśnięcia stosunku służbowego, wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej albo przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy, liczby dni urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego przysługującego i wykorzystanego w roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek służbowy, dni urlopu wypoczynkowego niewykorzystanego w roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek służbowy, za które funkcjonariuszowi wypłacono ekwiwalent pieniężny, dni lub godzin wykorzystanego w

roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek służbowy, zwolnienia, o którym mowa w art. 188 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320), wykorzystanego urlopu bezpłatnego, macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego, urlopu wychowawczego, okresów nieskładkowych przypadających w okresie pełnienia służby lub zatrudnienia, których dotyczy świadectwo służby, uwzględnianych przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty, wypłaty odprawy emerytalnej albo rentowej, potrąceń z uposażenia, o których mowa w art. 249 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej oraz przywrócenia funkcjonariusza do służby. Zgodnie z ust. 2 wzór świadectwa służby określa załącznik do rozporządzenia.

Nie ulega wątpliwości, że powyższy zapis dotyczy również świadectw służby wydawanych w związku z przekształceniem stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1948).

W ocenie Sądu pozwany wskazał prawidłową podstawę prawną zwolnienia ze służby.

W chwili przekształcenia stosunków służbowych żaden przepis ustawy o KAS bądź przepisów wprowadzających KAS nie przewidywał możliwości wydania byłym funkcjonariuszom, którzy przyjęli propozycję zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, świadectw służby. Powyższy stan został ostatecznie rozstrzygnięty przez judykaturę, która nakazywała wydawanie świadectw służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o KAS stosowanego per analogiam.

Występowanie luk w prawie prowadzi do trudności w stosowaniu prawa, które rozwiązuje się za pomocą wnioskowania per analogiam. O ile Sąd stwierdzi, że na gruncie danego aktu prawnego nie obowiązuje norma bezpośrednia, określająca skutki pozytywne w odniesieniu do pewnego stanu faktycznego, mimo że istnieją w tym akcie przepisy regulujące stany podobne, wówczas (jako organ stosujący prawo) ma obowiązek wypełnić tę lukę poprzez wnioskowanie o podobieństwie skutków prawnych na podstawie podobieństwa stanów faktycznych. Analogia legis polega zatem na tym, że do danej (nie uregulowanej sytuacji) stosuje się przepisy regulujące podobną sytuację unormowaną prawnie.

Odnosząc powyższe do rozpoznawanej sprawy – należy stwierdzić, że ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej - w brzmieniu

obowiązującym na dzień 1 czerwca 2017 r. - nie przewidywała pozytywnego skutku w postaci obowiązku wydania funkcjonariuszowi świadectwa służby w sytuacji zakończenia stosunku służby poprzez jego przekształcenie w stosunek pracy. Cytowany akt prawny zawierał natomiast w art. 188 ust. 1 prawną regulację o powinności niezwłocznego wydania świadectwa służby w sytuacji, gdy stosunek służby funkcjonariusza zakończył się w inny sposób (poprzez zwolnienie ze służby, wydalenie z niej lub wygaśnięcie stosunku służbowego). Tak więc do roszczeń dochodzonych przez powódki można i należało per analogiam stosować art. 188 ust. 1 ustawy o KAS.

Końcowo wskazać należy, że lukę w prawie dostrzegł i usunął sam ustawodawca. W art. 174 ust. 10 ustawy o KAS wprowadził bowiem zapis dotyczący tego, że przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Odnosząc się do istoty sprawy, Sąd stoi na stanowisku, że przekształcenie (ucywilnienie) polega na jednoczesnym zakończeniu służby i rozpoczęciu stosunku pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 lutego 2020 r., sygn. III PZP 7/19 wskazał, że nie ma wątpliwości, że po przekształceniu stosunek służbowy ustaje. Spór sprowadza się zatem do tego, czy do ustania stosunku służbowego doszło na podstawie przekształcenia w stosunek pracy, czy też zwolnienia ze służby, a zatem sformułowania odpowiedzi na pytanie czy przesłanka zwolnienia ze służby powinna być uwzględniona w świadectwie służby.

Sąd podziela argumentację zawartą w powołanej powyżej uchwale, w której Sąd podkreślił, że w obecnym stanie faktycznym ustanie stosunku służbowego wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony, jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi do zwolnienia go z dotychczasowej służby. Przekładając powyższe argumenty do okoliczności rozpoznawanych spraw należało uznać, że

przekształcenie w rozumieniu art. 171 ust. 1 ustawy przepisy wprowadzające KAS jest w rzeczywistości, de facto zwolnieniem ze służby w rozumieniu art. 188 ust. 1 ustawy o KAS.

Sąd podzielił zatem roszczenie powódki w tej części, w której wskazywała, że przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy należy traktować jako zwolnienie ze służby. Aby stwierdzić ustanie stosunku służbowego nie jest zaś konieczne wydanie decyzji o zwolnieniu ze służby. Stosunek pracy powstaje bowiem z woli stron i jest to warunek zakończenia (ustania) stosunku służbowego. Zawarcie umowy o pracę stanowi też kauzę zakończenia stosunku służbowego. Brak decyzji organu żadną miarą nie oznacza, że nie ustaje stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął ofertę zatrudnienia. Można nadto przyjąć, że zawierając umowę o pracę strony stosunku służbowego jednocześnie przyjmują, że ulega zakończeniu dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno – skarbowej. Nie jest to jednak „przekształcenie”, w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni lecz sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny. Wybór zatrudnienia pracowniczego oznacza, że stosunek służbowy się kończy. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby (por. uchwała SN z dnia 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19).

W świetle powyższego, Sąd podzielił racje powódki w tym aspekcie, że w związku z przyjęciem przez nią propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nie doszło do przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy, a doszło do zwolnienia ich ze służby. Powyższe skutkowało uwzględnieniem jej roszczeń w zakresie sprostowania świadectwa służby w pkt. 3. Logiczną konsekwencją przyjętej argumentacji stało się również nakazanie sprostowania świadectwa służby w zakresie pkt. 4 poprzez wpisanie w miejsce słów: „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy” – zapisu o treści „stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS”. Zapis ten – uwzględniając całokształt dotychczasowej argumentacji – odzwierciedla faktyczną sytuację, w której znalazła się powódka, a mianowicie fakt, że wraz z przyjęciem propozycji zatrudnienia pracowniczego, nastąpiło zwolnienie jej ze służby.

Nie ma zatem racji pozwany szeroko argumentując twierdzenie jakoby w przypadku powódki nie doszło do zwolnienia ze służby. Powyższe znajduje bezpośrednie

źródło w art. 174 ust. 10 ustawy o KAS, który stanowi literalnie, że przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jako zwolnienie ze służby. Funkcjonariusz zaś, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Mając na uwadze poczynione zważania Sąd orzekł jak w pkt. I i II wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej w związku z oddaloną częścią żądań Sąd wydał na podstawie art. 102 k.p.c. Przepis ten zezwala na odstąpienie od obciążania kosztami strony przegrywającej spór, gdy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek.

W ocenie Sądu całokształt okoliczności niniejszej sprawy, istniejące rozbieżności w interpretacji wskazanych przepisów, a zwłaszcza fakt, że roszczenie powódki podlegało oddaleniu jedynie w nieznacznej części, przemawiały za zastosowaniem wobec powódki wymienionego przepisu.